Cuntas Leithreasa 2024

Vóta 33

Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spórt agus Meáin

Réamhrá

Tá ceanglas orm mar Oifigeach Cuntasaíochta do Vóta 33 cuntas leithreasa a ullmhú don Vóta gach bliain agus an cuntas a chur faoi bhráid an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste i gcomhair iniúchta.

De réir an cheanglais seo, d'ullmhaigh mé an cuntas a ghabhann leis seo ar an tsuim a caitheadh sa bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 ar thuarastail agus ar speansais an Aire Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán, lena n-áirítear seirbhísí áirithe arna riar ag an Oifig sin, agus chun deontais áirithe a íoc.

Tá comparáid á déanamh idir olltoradh an chaiteachais agus na suimeanna

- arna ndeonú ag Dáil Éireann faoin Acht Leithreasa, 2024, lena n-áirítear an tsuim den chaiteachas don bhliain a d'fhéadfaí a úsáid mar leithreasaí-i-gcabhair, agus
- arna gcur ar fáil do sheirbhísí soláthair chaipitil in 2024 as leithreasuithe 2023 nár caitheadh, faoi na socruithe géillte iarchurtha a bunaíodh faoi alt 91 den Acht Airgeadais, 2004.

Dlitear barrachas €32.341 milliún a ghéilleadh don Státchiste.

Is cuid den chuntas seo iad an ráiteas faoi bheartais agus faoi phrionsabail chuntasaíochta agus na nótaí 1 go 7.

Ráiteas faoi bheartais agus prionsabail chuntasaíochta

Cuireadh chun feidhme na beartais agus na prionsabail chaighdeánacha chuntasaíochta a bhaineann le cuntais leithreasa a chur i dtoll a chéile, mar atá leagtha amach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe i gciorclán 20 de 2024,agus an cuntas á ullmhú. Áirítear leis seo cur i bhfeidhm roinnt Caighdeán Cuntasaíochta Rialtais Láir (CGAS) a tháinig i bhfeidhm ón 1 Eanáir 2024.

Dímheas sócmhainní caipitil

Déantar dímheas maoine, gléasra agus trealaimh agus amúchadh sócmhainní doláimhsithe a áireamh agus a ghearradh de réir CGAS 17 agus CGAS 31 faoi seach.

Is iad seo a leanas saolré ionchais agus rátaí gaolmhara de mhóraicmí sócmhainní caipitil:

Aicme na sócmhainne	*Saolré ionchais*	*Ráta dímheasa/ amúchadh*
Foirgnimh	50 bliain	2%
Trealamh oifige agus TF	5 bliana	20%
Troscán agus feistis	10 mbliana	10%
Bogearraí ceannaithe agus forbartha	5 bliana	20%

Ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Freagracht as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais

Mar Oifigeach Cuntasaíochta, aithním an fhreagracht atá orm as a chinntiú go ndéanann an Roinn córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais a choimeád agus a riar.

Feidhmítear an fhreagracht sin i gcomhthéacs na n-acmhainní atá ar fáil dom agus i gcomhthéacs na ndualgas eile atá orm mar Ard-Rúnaí. Ina theannta sin, ní féidir le haon chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais ach dearbhú réasúnach, seachas dearbhú iomlán, a thabhairt go bhfuil na sócmhainní á gcoimeád, go ndéantar na hidirbhearta a údarú agus a thaifeadadh i gceart agus go bhfuil cosc á chur ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad ar bhealach tráthúil. Is próiseas leanúnach é an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais a choinneáil agus déantar athbhreithniú leanúnach ar an gcóras agus ar a éifeachtúlacht.

Seirbhísí comhroinnte

Chomhlíon mé m’fhreagrachtaí maidir le riachtanais an chomhaontaithe um bainistiú seirbhíse idir an Roinn seo agus Oifig Náisiúnta na Seirbhísí Comhroinnte i leith seirbhísí comhroinnte acmhainní daonna agus párolla a chur ar fáil.

Táim ag braith ar litir dearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta d’Oifig Náisiúnta na Seirbhísí Comhroinnte á rá go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú maidir le seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Roinn seo.

Chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí maidir le riachtanais an chomhaontaithe um Bainistíochta Seirbhíse idir an Roinn seo agus an tIonad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais sa Roinn Dlí agus Cirt. Tá mé ag brath ar litir dearbhaithe ón Oifigeach Cuntasaíochta don Vóta Dlí agus Cirt á rá go bhfuil na rialuithe cuí á bhfeidhmiú maidir le seirbhísí comhroinnte a sholáthar don Roinn seo.

Timpeallacht rialaithe airgeadais

Tá timpeallacht rialaithe comhdhéanta de na heilimintí seo a leanas i bhfeidhm.

- Sannadh freagrachtaí airgeadais ar an leibhéal bainistíochta le cuntasacht chomhfhreagrach.
- Bunaíodh socruithe tuairiscithe ar gach leibhéal ar ar sannadh freagracht as bainistíocht airgeadais.
- Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun teipeanna suntasacha rialaithe a thuairisciú agus lena chinntiú go nglacfar gníomh ceartaitheach iomchuí.
- Tá Coiste Iniúchóireachta ann chun comhairle a chur orm agus mé ag comhlíonadh mo chuid freagrachtaí as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.
- Rinneadh doiciméadú ar na nósanna imeachta le haghaidh príomhphróiseas gnó.
- Tá córais i bhfeidhm chun na sócmhainní a chosaint.

Rialuithe riaracháin agus tuairisciú bainistíochta

Tá creat nósanna imeachta riaracháin i bhfeidhm chomh maith le tuairisciú rialta bainistíochta, lena n-áirítear deighilt dualgas agus córas tarmligin agus cuntasachta.

- Go bhfuil córas buiséadaithe cuí ann le buiséad bliantúil a choimeádann an lucht ardbhainistíochta faoi athbhreithniú.
- Go ndéanann an lucht ardbhainistíochta athbhreithnithe rialta ar thuarascálacha tréimhsiúla agus bliantúla airgeadais ina léirítear feidhmíocht airgeadais i gcoinne réamhaisnéisí.
- Go bhfuil córas bainistíochta riosca i bhfeidhm laistigh den Roinn.
- Go bhfuil córais ann atá dírithe ar shlándáil na gcóras TFC.
- Go bhfuil treoirlínte cuí rialaithe infheistíochta caipitil agus disciplíní foirmiúla bainistíochta tionscadail ann.

Iniúchóireacht inmheánach agus an Coiste Iniúchóireachta

Tá feidhm iniúchóireachta inmheánaí ag an Roinn ina bhfuil pearsanra atá oilte go cuí agus a fheidhmíonn de réir cairt scríofa atá faofa agam féin. Cuirtear bonn eolais faoina gcuid oibre trí anailís ar na rioscaí airgeadais atá roimh an Roinn agus tá a bpleananna bliantúla iniúchóireachta inmheánaí, arna bhfaomhadh agam féin i bpáirt leis an gCoiste Iniúchóireachta, bunaithe ar an anailís seo. Féachtar tríd na pleananna sin leis na príomhrialuithe a chlúdach ar bhonn atrátha thar thréimhse réasúnach. Déanaim féin agus an Coiste Iniúchóireachta athbhreithniú ar an bhfeidhm iniúchóireachta inmheánaí ar bhonn tréimhsiúil. Tá nósanna imeachta curtha i bhfeidhm agam lena chinntiú go ndéantar tuarascálacha na feidhme iniúchóireachta inmheánaí a fhiosrú.

Soláthar

Cinntíonn an Roinn go bhfuil béim chuí ar dhea-chleachtas soláthair i mbronnadh gach conartha agus go bhfuil nósanna imeachta i bhfeidhm chun comhlíontacht leis na treoirlínte ábhartha go léir a chinntiú.

Tá sonraí tugtha ag an Roinn faoi chonradh neamhiomaíoch amháin de bhreis ar €25,000 sa tuairisceán bliantúil i dtaca le ciorclán 40/2002 don Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe.

Neamhchomhlíonadh na rialacha soláthair

Chloígh an Roinn leis na treoirlínte seachas i gcás conartha amháin de bhreis ar €25,000 (gan CBL san áireamh) mar a leanas:

- Conradh amháin do sholáthar seirbhísí dlithiúla ina raibh costas deiridh na seirbhísí a solathraíodh €51,344 (gan CBL san áireamh) níos airde ná luach an tsoláthair tosaigh mar gheall ar chastacht agus méid na comhairle a bhí de dhíth.

Tá an conradh thuas curtha san áireamh i dtuairisceán bliantúil 40/2002 dá dtagraítear thuas.

Creat riosca agus rialaithe

Tá córas bainistíochta riosca curtha i bhfeidhm ag an Roinn lena sainaithnítear na príomhrioscaí agus na gníomhartha bainistíochta atá á ndéanamh chun aghaidh a thabhairt ar na rioscaí sin agus, a mhéid agus is féidir, chun iad a mhaolú, agus lena ndéantar tuarisiciú faoi na rioscaí agus gníomhartha sin.

Tá clár rioscaí i bhfeidhm lena sainaithnítear na príomhrioscaí atá os comhair na roinne agus rinneadh iad a shainaithint, a mheas agus a ghrádú de réir a dtábhachta. Déanann an Bord Bainistíochta an clár a athbhreithniú agus a nuashonrú ar bhonn ráithiúil. Úsáidtear toradh na measúnuithe sin chun acmhainní a phleanáil agus a leithdháileadh chun a chinntiú go ndéantar rioscaí a bhainistiú go leibhéal inghlactha.

Ar an gclár rioscaí, tugtar cur síos ar na rialuithe agus na gníomhartha atá riachtanach chun rioscaí a mhaolú agus sanntar freagrachtaí as rialuithe do bhaill foirne ar leith.

Monatóireacht agus athbhreithniú leanúnach

Bunaíodh nósanna imeachta foirmiúla chun monatóireacht a dhéanamh ar phróisis rialaithe agus cuirtear easnaimh rialaithe in iúl dóibh siúd atá freagrach as gníomh ceartaitheach a dhéanamh agus don lucht bainistíochta agus don Bhord Bainistíochta, nuair is ábhartha, ar bhealach tráthúil. Deimhním gur sainaithníodh príomhrioscaí agus rialuithe gaolmhara agus gur cuireadh próisis i bhfeidhm chun monatóireacht a dhéanamh ar oibriú na bpríomhrialuithe sin agus chun aon easnaimh shainaitheanta a thuairisciú.

Athbhreithniú ar éifeachtacht

Tá nósanna imeachta ag an Roinn chun monatóireacht a dhéanamh ar éifeachtacht a nósanna imeachta bainistíochta riosca agus rialaithe. Tá monatóireacht agus athbhreithniú na Roinne ar éifeachtacht an chórais rialaithe airgeadais inmheánaigh bunaithe ar obair na n-iniúchóirí inmheánacha agus seachtracha agus na hardbhainistíochta laistigh den Roinn atá freagrach as an gcreat rialaithe inmheánaigh a fhorbairt agus a chothabháil.

Ceisteanna rialaithe airgeadais inmhéanaigh

Níor aithníodh aon laigí i rialú airgeadais inmheánach maidir le 2024 ar gá iad a nochtadh sa chuntas leithreasa.

Feargal Ó Coigligh
Oifigeach Cuntasaíochta
Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán

26 Márta 2025

An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste
Tuarascáil le cur faoi bhráid Dáil Éireann

Vóta 33 Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán
Tuairim faoin gcuntas leithreasa

Rinne mé iniúchadh ar an gcuntas leithreasa do Vóta 33 Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024 faoi alt 3 d'Acht an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993.

Is é mo thuairimse go gcuirtear i láthair go cuí

- sa chuntas leithreasa fáltais agus caiteachas Vóta 33 Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024, agus
- gur ullmhaíodh an cuntas leithreasa san fhoirm a d'ordaigh an tAire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

An bonn leis an tuairim

Rinne mé m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta (ISAnna) arna gcur i bhfeidhm ag an Eagraíocht Idirnáisiúnta Uasfhoras Iniúchóireachta. Déantar cur síos ar mo fhreagrachtaí faoi na caighdeáin sin san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo. Táim neamhspleách ar an Roinn Cultúir, Cumarsáide agus Spóirt agus chomhlíon mé mo chuid freagrachtaí eiticiúla eile i gcomhréir leis na caighdeáin.

Creidim go bhfuil an fhianaise iniúchta atá aimsithe agam leordhóthanach agus cuí chun bunús a chur le mo thuairim.

Tuarascáil ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais agus ar nithe eile

Chuir an tOifigeach Cuntasaíochta ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais i láthair i dteannta an chuntais leithreasa. Tá cur síos déanta ar na freagrachtaí atá orm as tuairisciú ar an bhfaisnéis atá sa ráiteas, agus ar nithe eile a dtuairiscím orthu de réir eisceachta, san aguisín a ghabhann leis an tuarascáil seo.

Caillteanas mar gheall ar thrasuí mall na Treorach AE

Nochtann an tOifigeach Cuntasaíocht gur taibhíodh caiteachas €4.33 milliún in 2024 maidir le fíneáil a gearradh mar gheall ar bhreithiúnas Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh. Eisíodh an breithiúnas maidir le cás a thóg an Coimisiún Eorpach a bhain le teip na hÉireann forálacha Threoir 2018/1808 ón Aontas Eorpach a thrasuí, lena leasaítear an Treoir maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc, 2010. Le hAirteagal 2 Threoir 2018, éilítear ar gach ballstát trasuí na Treorach a chur i gcrích faoin 19 Meán Fómhair 2020.

Eisíodh breithiúnas na Cúirte Eorpaigh i mí Feabhra 2024. Bhí íocaíocht chnapshuime €2.5 milliún i gceist leis an bhfíneáil a ghearr an chúirt as an sárú, mar aon le fíneáil laethúil €10,000 fad is go raibh an sárú fós ar siúl, mar aon le costais dhlíthiúla. Cuirtear in iúl sa chomhfhreagras ón gCoimisiún go raibh sé sásta gur cuireadh an trasuí i gcrích faoin 18 Samhain 2024, rud a chuir deireadh le carnadh na bhfíneálacha laethúla.

Mar gheall ar an mbreithiúnas, d’íoc an Roinn an chnapshuim €2.5 milliún agus €2.64 milliún maidir leis na fíneálacha laethúla – €5.14 milliún ar an iomlán. As sin, íocadh €4.33 milliún in 2024, agus gearradh ar fho-cheannteideal E.7 é. Rinneadh foráil €810,000 sa ráiteas ar an staid airgeadais ag deireadh 2024 i leith iarmhéid na fíneála, a glanadh in 2025.

Seamus Mac Cárthaigh
An tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste

22 Mean Fomhair 2025

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Freagrachtaí an Oifigigh Cuntasaíochta

Tá an tOifigeach Cuntasaíochta freagrach as an méid seo a leanas

- an cuntas leithreasa a ullmhú i gcomhréir le halt 22 den Exchequer and Audit Departments Act, 1866
- a áirithiú go mbeidh an cuntas leithreasa i gcomhréir le ceanglais na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* ón Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin, agus le hordacháin eile ón Aire Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.
- rialtacht na n idirbheart a áirithiú, agus
- cibé rialú inmheánach a chur chun feidhme a chinneann an tOifigeach Cuntasaíochta a bheith riachtanach chun ullmhú an chuntais leithreasa a chumasú, saor ó mhíráiteas ábhartha, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide.

Freagrachtaí an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste

Ceanglaítear orm faoi alt 3 d'Acht an Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993 iniúchadh a dhéanamh ar an gcuntas leithreasa agus tuairisciú air sin do Dháil Éireann á rá cibé acu, i mo thuairimse, a chuirtear na fáltais agus an caiteachas a bhaineann leis an vóta i láthair i gceart sa chuntas.

Is é an cuspóir atá agam agus an t iniúchadh á dhéanamh dearbhú réasúnach a fháil maidir le cé acu atá nó nach bhfuil an cuntas leithreasa saor ó mhíráiteas ábhartha de dheasca calaoise nó earráide. Tá dearbhú réasúnach ina ardleibhéal dearbhaithe, ach ní ráthaíocht atá ann go mbraithfear le hiniúchadh a dhéantar i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta míráiteas ábhartha i gcónaí nuair is ann dó. Is féidir le míráitis eascairt as calaois nó earráid agus meastar go bhfuil siad ábhartha más rud é, ar bhonn aonair nó ar an gcomhiomlán, go bhféadfaí a mheas le réasún go mbeadh tionchar acu ar chinntí eacnamaíocha úsáideoirí a dhéantar ar bhonn an chuntais leithreasa.

Mar chuid d'iniúchadh i gcomhréir leis na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta, feidhmím breithiúnas gairmiúil agus coinním sceipteachas gairmiúil ar feadh an iniúchta. Ar an dóigh sin,

- Sainaithním na rioscaí a bhaineann le míráiteas ábhartha a thabhairt ar an gcuntas leithreasa, agus déanaim measúnú air sin, cibé acu de dheasca calaoise nó earráide; dearaim agus feidhmím nósanna imeachta iniúchóireachta atá freagrach do na rioscaí sin; agus faighim fianaise iniúchóireachta atá leordhóthanach agus iomchuí chun bonn a sholáthar le mo tuairim. Tá riosca níos mó ag baint le gan míráiteas ábhartha a thagann as calaois a bhrath ná ceann a thagann as earráid a bhrath, ós rud é gur féidir go mbeidh claonpháirteachas, brionnú, neamhghníomhartha intinneacha, mífhaisnéisí nó sárú ar rialú inmheánach i gceist le calaois.
- Faighim tuiscint ar rialú inmheánach atá ábhartha maidir leis an iniúchadh chun nósanna imeachta iniúchóireachta atá iomchuí sna himthosca a dhearadh, ach ní dhéanaim amhlaidh chun tuairim a léiriú ar éifeachtacht na rialuithe inmheánacha.
- Déanaim measúnú ar cé acu a comhlíonadh nó nár comhlíonadh forálacha cuntasaíochta na *Nósanna Imeachta um Airgeadas Poiblí* na Roinn Caiteachais Phoiblí, Bonneagair, Athchóiriúcháin Seirbhíse Poiblí agus Digitiúcháin.

Aguisín a ghabhann leis an tuarascáil ón Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (ar ar leanúint)

Déanaim cumarsáid leis an Oifigeach Cuntasaíochta i leith, i measc ábhair eile, raon feidhme agus uainiú beartaithe an iniúchta agus torthaí iniúchóireachta suntasacha, lena n áirítear aon easnaimh shuntasacha sa rialú inmheánach a shainaithním le linn m'iniúchta.

Tuairiscím, mar eisceacht, más rud é, i mo thuairimse,

- Nach bhfuair mé an fhaisnéis agus na mínithe uile a d'éiligh mé le haghaidh m'iniúchta, nó
- nár leor na taifid chuntasaíochta chun gur féidir iniúchadh a dhéanamh go fonnmhar agus i gceart ar an gcuntas leithreasa, nó
- nach bhfuil an cuntas leithreasa ag teacht leis na taifid chuntasaíochta.

Tuairisciú ar an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais

Le mo thuairim ar an gcuntas leithreasa, ní chlúdaítear ráiteas an Oifigigh Cuntasaíochta maidir le rialú inmheánach airgeadais, ná ní chuirim in iúl aon chineál conclúide dearbhaithe maidir leis sin.

I dtaca le m'iniúchadh ar an gcuntas leithreasa, ceanglaítear orm faoi na Caighdeáin Idirnáisiúnta Iniúchóireachta an ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais a léamh agus, ar an dóigh sin, breithniú a dhéanamh ar cé acu atá an fhaisnéis atá ann ar neamhréir ábhartha leis an gcuntas leithreasa nó leis an eolas a fhaightear ann le linn an iniúchta, nó más cosúil gur tugadh míráiteas ábhartha ina leith. Más rud é, bunaithe ar an obair atá déanta agam, go dtagaim ar an gconclúid go bhfuil míráiteas ábhartha ann, ceanglaítear orm an fíoras sin a thuairisciú.

Tuairisciú ar ábhair eile

Féachaim le fianaise eile a fháil faoi rialtacht idirbheart airgeadais le linn an iniúchta. Ceanglaítear orm a thuairisciú, faoi alt 3 den Acht um Ard Reachtaire Cuntas agus Ciste (Leasú), 1993, má shainaithním aon chás ábhartha inarb amhlaidh nár cuireadh airgead poiblí i bhfeidhm chun na gcríoch atá beartaithe nó inarb amhlaidh nach raibh idirbhearta i gcomhréir leis na húdaráis a rialaíonn iad.

Ceanglaítear orm freisin, faoi Acht 1993, tuarascáil a ullmhú gach bliain ar cibé ábhair a eascraíonn as mo chuid iniúchtaí ar na cuntais leithreasa a mheasaim a bheith iomchuí. Sna cásanna sin, leis na tuarascálacha iniúchóireachta ar na cuntais leithreasa ábhartha tagraítear don chaibidil nó do na caibidlí ábhartha i mo *Thuarascáil bliantúil ar Chuntais na Seirbhísí Poiblí*.

Vóta 33 Turasóireacht, Cultúr, Ealaíona, Gaeltacht, Spórt agus Meáin

Cuntas Leithreasa 2024

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000	€000
Caiteachas cláir					
A	Seirbhísí turasóireachta				
	Bunaidh	218,644			
	Géilleadh iarchurtha	4,380			
	Forlíontach	4,700			
			227,724	220,997	205,310
B	Ealaíona agus Cultúr				
	Bunaidh	369,336			
	Géilleadh iarchurtha	7,800			
	Forlíontach	(1,350)			
			375,786	355,925	346,858
C	An Ghaeltacht				
	Bunaidh	100,600			
	Géilleadh iarchurtha	2,500			
	Forlíontach	(2,850)			
			100,250	91,913	85,192
D	Spórt agus Seirbhísí Áineasa				
	Bunaidh	209,001			
	Géilleadh iarchurtha	6,800			
	Forlíontach	(9,899)			
			205,902	192,204	184,187
E	Craolachán				
	Bunaidh	304,431			
	Forlíontach	14,126			
			318,557	304,502	288,889
Ollchaiteachas					
	Bunaidh	1,202,012			
	Géilleadh iarchurtha	21,480			
	Forlíontach	4,727			
			1,228,219	**1,165,541**	**1,110,436**

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		**Olltoradh**	**Olltoradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
	Lúide				
F	**Leithreasaí-i-gCabhair**				
	Bunaidh	211,714			
	Forlíontach	4,726			
			216,440	**210,891**	**218,153**
Glanchaiteachas					
	Bunaidh	990,298			
	Géilleadh iarchurtha	21,480			
	Forlíontach	1			
			1,011,779	**954,650**	**892,283**

Farasbarr

Tá farasbarr na suime a soláthraíodh os cionn na glansuime a feidhmíodh dlite lena ghéilleadh don Státchiste. Faoi alt 91 den Acht Airgeadais 2004, is féidir iomlán na leithreasuithe neamhchaite i leith seirbhísí soláthair caipitil, nó cuid díobh, a thabhairt ar aghaidh lena gcaitheamh an bhliain ina dhiaidh sin. Tugadh €24.788 milliún de leithdháiltí neamhchaite maidir le h-eilimintí caipitil ar aghaidh go dtí 2025 (féach nóta 6.3).

	2024	**2023**
	€	**€**
Farasbarr	57,128,994	56,383,182
Géilleadh iarchurtha	(24,788,000)	(21,480,000)
Farasbarr le géilleadh	**32,340,994**	**34,903,182**

Feargal Ó Coigligh
Oifigeach Cuntasaíochta
Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán

26 Márta 2025

Nótaí leis an gCuntas Leithreasa

Nóta 1 Ráiteas faoin gCostas Oibriúcháin 2024

		2024	2023
	€000	**€000**	**€000**
Costas an chláir		1,130,050	1,080,648
Pá		30,205	25,754
Neamhphá		5,286	4,034
Ollchaiteachas		**1,165,541**	**1,110,436**
Lúide			
Leithreasaí-i-gCabhair		**210,891**	**218,153**
Glanchaiteachas		**954,650**	**892,283**
Athruithe ar shócmhainní caipitil			
Maoin, gléasra agus trealamh (nóta 2.1)			
Ceannacháin	(305)		
Dímheas	296		
Caillteanas ar dhiúscairtí	6		
Sócmhainní doláimhsithe (nóta 2.2)			
Ceannacháin	—		
Amúchadh	59		
		56	145
Athruithe ar ghlansócmhainní reatha			
Méadú i réamhíocaíochtaí	(499)		
Méadú in ioncam fabhraithe	(225)		
Méadú i speansais fhabhraithe	1,325		
		601	17,367
Caiteachas díreach		**955,307**	**909,795**
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile			
Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara (nóta 1.1)		14,374	14,686
Measchíosanna		1,136	1,136
Glanchostas an chláir		**970,817**	**925,617**

1.1 Glanchaiteachas ar sheirbhísí gaolmhara

Tá suim an ghlanchaiteachais ar sheirbhísí gaolmhara comhdhéanta de na suimeanna seo a leanas maidir le Vóta 33 a tabhaíodh in áit eile.

		2024	2023
		€000	€000
Vóta 9	Oifig na gCoimisinéirí Ioncaim	41	40
Vóta 12	Aoisliúntas agus Liúntais Scoir	11,779	12,184
Vóta 13	Oifig na nOibreacha Poiblí	1,439	1,420
Vóta 18	Oifig Náisiúnta na Seirbhísí Comhroinnte	46	48
Vóta 24	Dlí agus Ceart - An tIonad Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais	557	570
Vóta 20	An Garda Síochána	243	222
Vóta 43	Oifig Phríomh-Oifigeach Faisnéise an Rialtais	97	47
An Príomh-Chiste – pinsin na n-airí		172	155
		14,374	**14,686**

Nóta 2 Ráiteas faoin Staid Airgeadais ar an 31 Nollaig 2024

	Nóta	2024	2023
		€000	€000
Sócmhainní Dochta			
Réadnhaoin, fearas agus trealamh	2.1	3,342	3,339
Sócmhainní doláimhsithe	2.2	67	126
		3,409	**3,465**
Sócmhainní Reatha			
Banc agus airgead tirim	2.3	23,677	39,920
Réamhíocaíochtaí	2.4	11,579	11,080
Iarmhéideanna dochair eile	2.5	772	95
Ioncam fabhraithe	2.6	227	2
		36,255	**51,097**
Lúide			
Dliteanais reatha			
Speansais fhabhraithe	2.7	2,705	1,380
Ioncam iarchurtha	2.8	2	2
Iarmhéideanna creidmheasa eile	2.9	1,775	1,204
Glanmhaoiniú Státchiste	2.10	22,674	38,811
		27,156	**41,397**
Glansócmhainní reatha		**9,099**	**9,700**
Glansócmhainní		**12,508**	**13,165**
Arna Léiriú ag:			
Cuntas maoinithe an Stáit	2.11	**12,508**	**13,165**

2.1 Maoin, gléasra agus trealamh [a]

	Talamh agus foirgnimh	Trealamh oifige agus TF	Troscán agus feistis	Iomlán
	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Costas nó luacháil [a]				
Ar an 1 Eanáir 2024	3,596	4,282	2,124	10,002
Suimeanna Breise	—	305	—	305
Diúscairtí	—	(1,176)	—	(1,176)
Ar an 31 Nollaig 2024	3,596	3,411	2,124	9,131
Dímheas carntha				
Ar an 1 Eanáir 2024	915	3,851	1,897	6,663
Dímheas don bhliain	72	209	15	296
Dímheas ar dhiúscairtí	—	(1,170)	—	(1,170)
Ar an 31 Nollaig 2024	987	2,890	1,912	5,789
Glansócmhainní				
Ar an 31 Nollaig 2024	**2,609**	**521**	**212**	**3,342**
Ar an 31 Nollaig 2023	2,681	431	227	3,339

Nóta [a] Áirítear ar chostas nó luacháil roinnt acmhainní a fuarthas ar níos lú ná €10,000 roimh an 1 Eanáir 2021.

2.2 Sócmhainní doláimhsithe

	Bogearraí ceannaithe agus forbartha €000	Iomlán €000
Costas nó luacháil		
Ar an 1 Eanáir 2024	4,106	4,106
Suimeanna Breise	—	—
Diúscairtí	(3,829)	(3,829)
Ar an 31 Nollaig 2024	277	277
Amúchadh carntha		
Ag an 1 Eanáir 2024	3,980	3,980
Amúchadh don bhliain	59	59
Amúchadh ar dhiúscairtí	(3,829)	(3,829)
Ar an 31 Nollaig 2024	210	210
Glansócmhainní		
Ar an 31 Nollaig 2024	**67**	**67**
Ar an 31 Nollaig 2023	126	126

2.3 Banc agus airgead tirim

ar an 31 Nollaig	2024 €000	2023 €000
Iarmhéid agus airgead tirim PMG	23,597	39,740
Iarmhéid mionairgid	2	2
Iarmhéideanna an chuntais bainc tráchtála	78	178
	23,677	**39,920**

Nóta [a] In iarmhéid an chuntais bainc tráchtála in 2024, áirítear €62,398 (2023: €165,187) i dtaca le cuntas bainc tráchtála arna fheidhmiú ag Seirbhísí Comhroinnte Airgeadais na Roinne Dlí agus Cirt.

2.4 Réamhíocaíochtaí

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Bonneagar agus forbairt chultúir	7,034	5,638
Scéimeanna tacaíochta Gaeilge	1,518	1,074
Leabharlann Náisiúnta na hÉireann	600	1,153
Scéimeanna tacaíochta Gaeltachta	459	555
Cultúr Éireann	419	954
Infheistíocht chaipitil dhigiteach agus speansais TF	413	326
Straitéis 20 Bliain na Gaeilge 2010-2030	198	65
Earraí Ilghnéitheacha	938	1,315
	11,579	**11,080**

2.5 Iarmhéideanna dochair eile

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Oifig na nOibreacha Poiblí	26	35
Paypath – mír fionraí maidir le híocaíochtaí tuarastail	707	2
Míreanna dochair eile ar fionraí	39	58
	772	**95**

2.6 Ioncam fabhraithe

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Leithreasaí-i-gcabhair: pinsean gníomhaireachtaí agus fáltais ranníocaíochtaí aoisliúntais bhreise	212	—
Tuarastail, pá agus liúntais: Fáltais na Roinne Coimirce Sóisialaí	11	—
An Chartlann Náisiúnta	4	2
	227	**2**

2.7 Speansais fhabhraithe

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Fabhrú párolla	967	—
Fabhrú saoire	634	—
Coimisiún na Meán	810	—
An Chartlann Náisiúnta	62	121
Scéimeanna tacaíochta Gaeilge	15	770
Bonneagar agus forbairt chultúir	—	155
Deich mBliana na gCuimhneachán 1912-1922	—	103
Earraí Ilghnéitheacha	217	231
	2,705	**1,380**

2.8 Ioncam iarchurtha

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
An Chartlann Náisiúnta	2	2
	2	**2**

2.9 Iarmhéideanna creidmheasa eile

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Méideanna atá dlite don Stát		
Cáin ioncaim	478	443
Árachas sóisialach pá-choibhneasa	304	270
Cáin shiarchoinneálach ar sheirbhísí gairmiúla	33	37
Cáin bhreisluacha	649	23
	1,464	773
Fionraí		
Ciste Tiomnachta Crowley (Nóta 7.2)	88	128
Eile	223	303
	311	431
	1,775	**1,204**

2.10 Glanmhaoiniú Státchiste

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	€000
Farasbarr le géilleadh	32,341	34,903
Géilleadh iarchurtha	24,788	21,480
Deontas ón Státchiste nár tarraingíodh	(34,455)	(17,572)
Glanmhaoiniú Státchiste	**22,674**	**38,811**
Arna Léiriú ag:		
Féichiúnaithe		
Banc agus airgead tirim	23,677	39,920
Iarmhéideanna dochair: fionraí	772	95
	24,449	40,015
Creidiúnaithe		
Dlite don Stát	(1,464)	(773)
Iarmhéideanna creidmheasa: fionraí	(311)	(431)
	(1,775)	(1,204)
	22,674	**38,811**

2.11 Cuntas maoinithe Stáit

	Nóta		2024	2023
		€000	€000	€000
Iarmhéid amhail an 1 Eanáir			13,165	30,686
Eisíocaíochtaí ón Vóta				
Soláthar meastacháin	Cuntas	1,011,779		
Géilleadh iarchurtha	Cuntas	(24,788)		
Farasbarr le géilleadh	Cuntas	(32,341)		
Glanvóta			954,650	892,283
Caiteachas a tabhaíodh in áit eile	1.1		14,374	14,686
Earraí neamhairgid: Measchíosanna	1		1,136	1,127
Glanchostas an chláir	1		(970,817)	(925,617)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig			**12,508**	**13,165**

2.12 Ceangaltais

ar an 31 Nollaig	2024	2023
a) Ceangaltais dhomhanda	**€000**	**€000**
Earraí agus seirbhísí a fháil	15,710	22,029
Cláir deontais neamh-chaipitil (b)	70,516	91,932
Cláir deontais caipitil (c)	407,165	163,520
Tionscadail agus cláir chaipitil	71,366	35,414
Iomlán na gceanglas is infhorfheidhmithe le dlí	**564,757**	**312,895**

Tá athríomh déanta ag an Roinn ar iarmhéideanna deiridh 2023 le haghaidh gealltanais. Dá bhrí sin, tá na hiarmhéideanna deiridh athchóirithe ó €313.404 milliún go €312.895 milliún.

b) Cláir deontais neamhchaipitil	**€000**	**€000**
Iarmhéid tosaigh	91,932	125,142
Deontais a íocadh sa bhliain	(73,055)	(71,855)
Ceangaltais deontais nua	53,493	40,458
Deontais a cealaíodh	(1,854)	(1,813)
	70,516	**91,932**

c) Cláir deontais caipitil	**€000**	**€000**
Iarmhéid tosaigh ag 1 Eanáir	163,520	215,188
Ceangaltais deontais nua	318,207	12,536
Deontais a íocadh sa bhliain	(69,359)	(63,181)
Deontais a cealaíodh	(5,203)	(1,023)
Iarmhéid deiridh ar 31 Nollaig	**407,165**	**163,520**

d) Mórthionscadail chaipitil

Tionscadal/ clár	Caiteachas carnach go dtí an 31 Nollaig 2023	Caiteachas in 2024	Gealltanais tionscadail sna blianta ina dhiaidh sin	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2024	Caiteachas iomlán ionchasach an tionscadail 2023
	€000	€000	€000	€000	€000
Tionscadal Stórtha na Cartlainne Náisiúnta	€2,411	€6,341	€28,348	€37,100	—

2.13 Dliteanais aibithe

ar an 31 Nollaig	2024	2023
	€000	**€000**
Meastachán ar dhliteanais aibithe nach raibh urscaoilte ag deireadh na bliana	**32**	**175**

2.14 Glacadh le CGAS den chéad uair in 2024

Cuireadh naoi gcaighdeán cuntasaíochta nua rialtais láir (CGAS) i bhfeidhm le héifeacht ón 1 Eanáir 2024. Bhí an tionchar seo a leanas ag an gcur i bhfeidhm ar iarmhéid maoinithe an Stáit

ar an 31 Nollaig	2024
	€000
Fabhrú párolla [a]	(967)
Fabhrú saoire [a]	(634)
	(1,601)

Nóta [a] CGAS 39A Sochair Fostaithe Cuid A

Nóta 3 Caiteachas Vóta

Anailís ar chaiteachas riaracháin

Rinneadh an caiteachas riaracháin atá leagtha amach thíos a chionroinnt ar na cláir, chun costais iomlána na gclár a léiriú.

				2024		2023
				Soláthar meastacháin	**Olltoradh**	**Olltoradh**
			€000	**€000**	**€000**	**€000**
i	Tuarastail, pá agus liúntais					
		Bunaidh	31,997			
		Forlíontach	(900)			
				31,097	30,205	25,754
ii	Taisteal agus cothabháil			700	631	542
iii	Oiliúint agus forbairt			1,294	439	225
iv	Seirbhísí oibríochtúla, soláthairtí agus trealamh éagsúil			393	781	694
v	Infheistíocht chaipitil dhigiteach agus speansais TF			2,159	1,890	1,845
vi	Speansais áitribh			1,389	503	472
vii	Athbhreithniú beartais, seirbhísí comhairleoireachta agus taighde			1,240	1,042	256
				38,272	**35,491**	**29,788**

Nóta [a] Tá athruithe tugtha isteach ag an Roinn Caiteachais Phoiblí, Sheachadadh an Phlean Forbartha Náisiúnta agus Athchóirithe ar anailís ar fho-cheannteidil riaracháin neamhphá do 2024 mar pháirt den phróiseas chun fo-cheannteidil riaracháin a nuachóiriú ar fud na gcuntas vótáilte. Tá leasú déanta ar fhigiúirí comparáide 2023 chun an struchtúr nua seo a léiriú.

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach sa nóta seo na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha (+/- 25% agus €100,000) i gcaiteachas riaracháin

iii Oiliúint agus Forbairt

Soláthar meastacháin €1.294 milliún; olltoradh €439,000

Tharla na coigiltis mar gheall ar athchumrú fho-cheannteidil riaracháin do 2024 rud a d'fhág gur bhog caiteachas a gearradh roimhe seo ar fho-cheannteideal iii Oiliúint agus forbairt (roimhe seo: Oiliúint agus forbairt agus costais theagmhasacha) go fo-cheannteideal iv Seirbhísí oibríochtúla, soláthairtí agus trealamh ilghnéitheach (roimhe seo: Seirbhísí poist agus teileachumarsáide).

iv Seirbhísí oibríochta, soláthairtí agus trealamh éagsúil

Soláthar meastacháin €393,000; olltoradh €781,000

Tharla an barrachas de bharr an athchumraithe ar fho-cheannteidil riaracháin do 2024, a d'fhág gur ghearradh catagóirí breise caiteachais ar fo-mhírcheann iv (féach thuas).

vi Costas áitribh

Soláthar meastacháin €1.389 milliún; olltoradh €503,000

Tharla an coigilteas mar gheall ar an moill ar bhogadh na Roinne go ceanncheathrú nua i Lána Leeson a bhí sceidealaithe ar dtús don bhliain 2024 - bhí foráil do chaiteachas a bhain leis an aistriú seo san áireamh sa fhoráil do 2024. Tharla aistriú an fhoirgnimh nua i mí Aibreáin 2025. Ba é OOP agus ní an Roinn a d'íoc costas caipitil an fhoirgnimh.

Clár A Seirbhísí turasóireachta

					2024	2023
			Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
			€000	€000	€000	€000
A.1	Riarachán - pá					
		Bunaidh	3,389			
		Forlíontach	(100)			
				3,289	2,931	2,366
A.2	Riarachán - neamhphá			723	471	371
A.3	Fáilte Ireland			95,474	96,474	94,136
A.4	Turasóireacht Éireann Teoranta					
		Bunaidh	21,458			
		Forlíontach	5,800			
				27,258	27,258	20,762
A.5	Ciste Margaíochta Turasóireachta			59,600	57,104	61,925
A.6	Forbairt táirgí turasóireachta					
		Bunaidh	36,500			
		Forlíontach	(1,000)			
				35,500	32,000	18,000
A.7	Cúlchiste oiriúnaithe don Bhreatimeacht			—	—	7,750
A.8	Maoiniú aistrithe chóir de chuid an AE					
		Bunaidh	1,500			
		Géilleadh iarchurtha	4,380			
				5,880	4,759	—
				227,724	**220,997**	**205,310**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i gcaiteachais clár neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

A.4 Turasóireacht Éireann Teoranta

Soláthar meastacháin €21.458 milliún; olltoradh €27.258 milliún

Faoi phróiseas an Mheastacháin Fhorlíontaigh, comhaontaíodh aistriú €5.8m chun tacú le Turasóireacht Éireann sraith feachtas a chur chun cinn agus chun cabhrú le tosaíochtaí san earnáil turasóireachta a bhaint amach.

A.6 Forbairt táirgí turasóireachta

Soláthar meastacháin €36.5 milliún; olltoradh €32.0 milliún

Tharla an coigilteas de €4.5 milliún mar gheall ar mhoilleanna i ndul chun cinn roinnt tionscadal caipitil, den chuid is mó. Tugadh €2.5 milliún den mhaoiniú seo ar aghaidh chuig 2025.

A.8 Maoiniú aistrithe chóir de chuid an AE

Soláthar meastacháin €5.88 milliún; olltoradh €4.759 milliún

Tharla an coigilteas de €1.121 milliún mar go raibh an íostarraingt in 2024 ní ba mhoille ná mar a bhíothas ag súil léi, den chuid is mó. Mar thoradh air seo, tugadh €512,000 den mhaoiniú seo ar aghaidh chuig 2025.

Clár B Na healaíona agus cultúr

				2024		2023
			Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
			€000	€000	€000	€000
B.1	Riarachán – pá					
		Bunaidh	14,467			
		Forlíontach	(350)			
				14,117	13,857	11,788
B.2	Riarachán – neamhphá			2,795	1,667	1,531
B.3	Íocaíochtaí chun acmhainní arna gcruthú ag an gCartlann Náisiúnta a mheaitseáil			40	29	29
B.4	Speansais ghinearálta na Cartlainne Náisiúnta agus na Comhairle Comhairlí			2,726	2,385	1,933
B.5	Speansais ghinearálta Áras Nua-Ealaíne na hÉireann, Leabharlann Chester Beatty, an Cheolárais Náisiúnta agus ghailearaí Crawford (Nóta 7.1)			28,411	28,411	27,360
B.6	Músaeim, gailearaithe, ionaid chultúrtha agus tionscadail réigiúnacha			23,245	21,840	21,039
B.7	Bonneagar agus forbairt chultúir					
		Bunaidh	36,592			
		Géilleadh iarchurtha	7,800			
		Forlíontach	(1,000)			
				43,392	27,516	25,783
B.8	Cultúr Éireann			7,600	7,562	6,598
B.9	An Chomhairle Ealaíon (arna páirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)			134,278	134,278	130,488
B.10	Speansais ghinearálta Ard-Mhúsaem na hÉireann			19,106	19,106	18,666
B.11	Speansais ghinearálta Leabharlann Náisiúnta na hÉireann			10,252	10,252	9,995
B.12	Fís Éireann			39,546	39,546	37,946
B.13	Speansais ghinearálta Ghailearaí Náisiúnta na hÉireann			13,778	13,778	13,395
B.14	Príomhchathair Chultúir na hEorpa			—	—	798

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000	€000
B.15	Deich mBliana na gCuimhneachán 1912-1922		1,500	1,353	5,000
B.16	Tacaíochtaí cultúir		35,000	34,345	34,509
			375,786	**355,925**	**346,858**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas clár neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

B.4 Speansais ghinearálta na Cartlainne Náisiúnta agus na Comhairle Comhairlí

Soláthar meastacháin €2.726 milliún; olltoradh €2.385 milliún

Tharla an coigilteas de €341,000 de bharr na moille a bhí ar thús oibreacha athchóirithe ar an 6ú hurlár.

B.6 Músaeim, gailearaithe, ionaid chultúrtha agus tionscadail réigiúnacha

Soláthar meastacháin €23.245 milliún; olltoradh €21.84 milliún

Tharla an coigilteas de €1.405 milliún de bharr íostarraingt maoinithe a bhí ní ba mhoille ná mar a bhíothas ag súil leis faoi chlár Éire Ildánach, den chuid is mó.

B.7 Bonneagar agus forbairt chultúir

Soláthar meastacháin €44.392 milliún; olltoradh €27.516 milliún

Ba é an chúis ba mhó leis an gcoigilteas €16.876 milliún ar fho-mhírcheann B7 ná caiteachas níos ísle ná mar a bhíothas ag súil leis ar Chlár Infheistíochta na nInstitiúidí Cultúrtha Náisiúnta. Baineann athfhorbairt roinnt Institiúidí Cultúrtha Náisiúnta faoin bPlean Forbartha Náisiúnta leis an gclár seo, rud a dhaingneoidh na hinstitiúidí do na glúnta atá le teacht agus féadfaidh sé roinnt blianta a thógáil chun tionscadail a chur i gcrích tríd an bpróiseas *Treoirlínte Bonneagair*.

B.15 Deich mBliana na gCuimhneachán 1912-1922

Soláthar meastacháin €1.5 milliún; olltoradh €1.353 milliún

Tharla an coigilteas de €147,000 toisc go raibh roinnt faighteoirí deontais nár tharraing a leithdháileadh iomlán anuas.

Clár C An Ghaeltacht

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000	€000
C.1	Riarachán – pá				
	Bunaidh	7,259			
	Forlíontach	(250)			
			7,009	5,842	5,228
C.2	Riarachán – neamhphá		1,913	1,256	1,108
C.3	Scéimeanna tacaíochta Gaeltachta				
	Bunaidh	13,199			
	Géilleadh iarchurtha	650			
	Forlíontach	(3,000)			
			10,849	9,985	8,737
C.4	Scéimeanna tacaíochta Gaeilge (arna bpáirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)				
	Bunaidh	13,200			
	Géilleadh iarchurtha	1,000			
	Forlíontach	(100)			
			14,100	10,358	8,876
C.5	An Coimisinéir Teanga		1,522	1,463	1,135
C.6	Údarás na Gaeltachta – riarachán		15,525	15,525	14,599
C.7	Údarás na Gaeltachta – caiteachas ar chláir reatha		6,750	6,750	6,750
C.8	Údarás na Gaeltachta – deontais do thionscadail agus caiteachas caipitil ar áitribh				
	Bunaidh	14,454			
	Géilleadh iarchurtha	500			
			14,954	14,954	14,454
C.9	Comhoibriú thuaidh theas				
	Bunaidh	18,728			
	Géilleadh iarchurtha	350			
			19,078	17,538	16,948
C.10	Próiseas pleanála teanga				
	Bunaidh	6,550			
	Forlíontach	1,000			
			7,550	7,550	6,750

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		**Olltoradh**	**Olltoradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
C.11	Tionscnaimh seirbhíse poiblí				
	Bunaidh	1,500			
	Forlíontach	(500)			
			1,000	692	607
			100,250	**91,913**	**85,192**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas clár neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

C.3 Scéimeanna tacaíochta Gaeltachta

Soláthar meastacháin €13.849 milliún; olltoradh €9.985 milliún

Tharla an coigilteas de €3.864 milliún de bharr moilleanna a bhí ar mhórthionscadail chaipitil chomh maith le laghdú ar an líon iarratas a fuarthas, den chuid is mó.

C.4 Scéimeanna tacaíochta Gaeilge

Soláthar meastacháin €14.2 milliún; olltoradh €10.358 milliún

Tharla an coigilteas de €3.842 milliún de bharr moilleanna i ndul chun cinn roinnt mórthionscadal. Tugadh €2.2 milliún den mhaoiniú seo ar aghaidh chuig 2025.

C.9 Comhoibriú thuaidh/theas

Soláthar meastacháin €19.078 milliún; olltoradh €17.538 milliún

Tharla an coigilteas de €1.54 milliún toisc nárbh fhéidir an maoiniú méadaithe a leithdháileadh ar an bhForas Teanga do 2024 a fhaomhadh gan chistiú meaitseála ón Roinn urraíochta eile (an Roinn Pobal, Tuaisceart Éireann).

C.10 An Próiseas Pleanála Teanga

Soláthar meastacháin €6.55 milliún; olltoradh €7.55 milliún

Tharla an caiteachas méadaithe, de bhun na meastachán forlíontach, ar mhaithe le roinnt tionscadal straitéiseach a bhaineann le cur i bhfeidhm na Straitéise 20 Bliain don Ghaeilge a éascú.

C.11 Tionscnaimh seirbhíse poiblí

Soláthar meastacháin €1.5 milliún; olltoradh €692,000

Tharla an coigilteas de €808,000 de bharr gannchaithimh i dtionscadal lenar cuireadh seirbhísí taighde ar fáil don Roinn, mar gheall ar fhadhbanna le baill foirne a earcú agus tús moillithe ar mhórfheachtas feasachta atá anois le tarlú in 2025.

Clár D Spóirt agus seirbhísí áineasa

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		**Olltoradh**	**Olltoradh**
		€000	**€000**	**€000**	**€000**
D.1	Riarachán – pá				
	Bunaidh	4,260			
	Forlíontach	(100)			
			4,160	4,147	3,598
D.2	Riarachán – neamhphá		932	464	382
D.3	An clár caipitil agus trealaimh spóirt				
	Bunaidh	34,535			
	Forlíontach	15,001			
			49,536	48,575	53,765
D.4	Clár linn snámha na n-údarás áitiúil		1,000	—	827
D.5	Spórt Éireann (arna pháirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)		108,779	107,039	104,694
D.6	Maoiniú as ciste na gcuntas díomhaoin do bhearta spóirt		10,500	10,500	12,000
D.7	An ciste d’infreastruchtúr spóirt ar mhórscála				
	Bunaidh	42,600			
	Géilleadh iarchurtha	6,800			
	Forlíontach	(25,000)			
			24,400	14,924	3,121
D.8	Mórimeachtaí spóirt				
	Bunaidh	6,395			
	Forlíontach	200			
			6,595	6,555	5,800
			205,902	**192,204**	**184,187**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas clár neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

D.3 An clár caipitil agus trealaimh spóirt

Soláthar meastacháin €34.535 milliún; olltoradh €48.575 milliún

In 2024, mar pháirt de na meastacháin fhorlíontacha, cuireadh €15.001 milliún breise ar fáil don fho-cheannteideal seo ar mhaithe le caiteachas méadaithe de bhun na leithdháiltí maoinithe is mó riamh faoi bhabhtaí an chláir caipitil spóirt le déanaí.

D.4 Clár linn snámha na n-údarás áitiúil

Soláthar meastacháin €1.0 milliún; olltoradh €nialas

Tharla an coigilteas toisc gur chlár oidhreachta é seo le ceanglais theagmhasacha do ghealltanais a d'fhéadfadh a bheith ann fós.

D.7 An ciste d'infreastruchtúr spóirt ar mhórscála

Soláthar meastacháin €49.4 milliún; olltoradh €14.924 milliún

Ba í príomhchúis an choigiltis de €34.476 milliún ná gur chuir roinnt deontaithe stop le tionscadail go sealadach de bhun an ardaithe sa bhoilsciú tógála go dtí go mbeadh siad in ann an maoiniú riachtanach a fháil chun an obair a thabhairt i gcrích. Corruair, bhí gá le hatheagar agus athluacháil ar thionscadail dá bharr seo, rud a d'fhág go gcaithfear an próiseas díchill chuí a dhéanamh arís. Tugadh €9.476 milliún den mhaoiniú seo ar aghaidh chuig 2025.

Clár E Craolachán

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000	€000
E.1	Riarachán – pá				
	Bunaidh	2,622			
	Forlíontach	(100)			
			2,522	3,428	2,774
E.2	Riarachán – neamhphá		812	1,428	642
E.3	Deontas do Raidió Teilifís Éireann i gcomhair táillí ceadúnais craolacháin				
	Bunaidh	168,622			
	Forlíontach	11,308			
			179,930	173,473	179,451
E.4	Íocaíocht le An Post maidir le ceadúnais chraolacháin a bhailiú				
	Bunaidh	12,457			
	Forlíontach	(3,474)			
			8,983	8,983	8,419
E.5	Deontas i leith Theilifís na Gaeilge				
	Bunaidh	57,033			
	Forlíontach	4,500			
			61,533	61,533	56,233
E.6	Ciste craolacháin agus na meán cumarsáide				
	Bunaidh	22,885			
	Forlíontach	(3,108)			
			19,777	19,270	19,570
E.7	Coimisiún na Meán				
	Bunaidh	—			
	Forlíontach	5,000			
			5,000	4,330	5,800
E.8	Maoiniú eatramhach do Raidió Teilifís Éireann		40,000	32,057	16,000
			318,557	**304,502**	**288,889**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i gcaiteachas clár neamhriaracháin (+/- 5% agus €100,000).

E.4 Íocaíocht le An Post maidir le ceadúnais chraolacháin a bhailiú

Soláthar meastacháin €12.457 milliún; olltoradh €8.983 milliún

Tá an íocaíocht le An Post bunaithe ar choimisiún d'eisiúintí ceadúnas teilifíse agus ar shuim chuí ar bith a cheapann an tAire de réir an Achta Craolacháin 2009. Léirítear in olltoradh 2024 coimisiún laghdaithe ceadúnas teilifíse agus suim bhreise a tharla de bharr Chinneadh an Rialtais in Iúil 2024 faoi mhaoiniú na meán seirbhíse poiblí sa todhchaí.

E.5 Deontas i leith Theilifís na Gaeilge

Soláthar meastacháin €57.033 milliún; olltoradh €61.533 milliún

Cuireadh €4.5 milliún breise ar fáil faoin fho-cheannteideal seo mar pháirt den mheastachán forlíontach a d'éascaigh infheistíocht bhreise i gcoimisiúin ón earnáil léiriúcháin neamhspleách, rud a chuir ábhar d'ardchaighdeán, a rinneadh in Éirinn, ar fáil do TG4 lena chraoladh.

E.6 Ciste craolacháin agus meán

Soláthar meastacháin €22.885 milliún; olltoradh €19.27 milliún

De réir an Achta Craolacháin 2009, tá íocaíochtaí leis an gciste craolacháin bunaithe go príomha ar leibhéal na dtáillí ceadúnas teilifíse a bhí laghdaithe in 2024 i gcomparáid le 2023. Tá sé seo léirithe san olltoradh.

E.7 Coimisiún na Meán

Soláthar meastacháin €nialas; olltoradh €4.33 milliún

San olltoradh léirítear cinneadh Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh chun fíneáil chnapshuime de €2,500,000 agus íocaíochtaí laethúla pionóis de €10,000 a ghearradh ar Éirinn as a mainneachtain an Treoir athbhreithnithe maidir le Seirbhísí Meán Closamhairc a thrasuí. Cuireadh maoiniú ar fáil chun an caiteachas seo a chlúdach mar pháirt den mheastachán forlíontach.

E.8 Maoiniú eatramhach do Raidió Teilifís Éireann

Soláthar meastacháin €40 milliún; olltoradh €32.057 milliún

Bhí maoiniú iomlán RTÉ in 2024 teoranta don mhéid a cuireadh ar fáil faoi fho-cheannteidil E.3 agus E.8. Toisc go raibh fáltais ceadúnas teilifíse ní b'airde ná mar a measadh ar dtús, bhí laghdú comhfhreagrach sa leithdháileadh a íocadh ón Fho-cheannteideal seo, agus mar gheall air sin bhí coigilteas de bheagnach €8 milliún ar an leithdháileadh bunaidh ón Státchiste.

Nóta 4 Fáltais

4.1 Leithreasaí-i-gcabhair

				2024	2023
		Soláthar meastacháin		Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000	€000
1	Fáltais phinsin Thurasóireacht Éireann		343	372	431
2	Táillí na Cartlainne Náisiúnta		44	37	31
3	Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí		2,819	4,255	3,322
4	Maoiniú ó chiste na gcuntas díomhaoin		10,500	10,500	12,000
5	Fáltais phinsin Spórt Éireann		153	79	116
6	Táillí ceadúnais craolacháin				
	Bunaidh	197,130			
	Forlíontach	4,726			
			201,856	194,913	201,378
7	Fáltais ilghnéitheacha		725	735	875
			216,440	**210,891**	**218,153**

Difríochtaí suntasacha

Leagtar amach anseo a leanas na cúiseanna a bhí le difríochtaí suntasacha i leithreasaí-i-gcabhair (+/- 5% agus €100,000).

4 Fáltais ó ranníocaíochtaí breise aoisliúntais ar luach saothair seirbhíse poiblí

Soláthar meastacháin €2.819 milliún; olltoradh €4.255 milliún

Is í an phríomhchúis atá leis an éagsúlacht €1.436 milliún ná go bhfuarthas ranníocaíochtaí aoisliúntais ní b'airde ó ghníomhaireachtaí ná mar a bhíothas ag súil leis.

4.2 Fáltais bhreise is iníoctha leis an Státchiste

	2024	2023
	€000	**€000**
Iarmhéid ar an 1 Eanáir	—	—
Spórt Éireann – Iarmhéid airgid tacaíochta fuinnimh	8,739	5,995
An Chomhairle Ealaíon – iarmhéid airgid tacaíochta fuinnimh	2,850	—
Turasóireacht Éireann – aisghabháil chúlchistí dheireadh na bliana	6,100	—
Údarás na Gaeltachta – díolachán scaireanna	—	5,218
Fáilte Ireland – Díolachán maoine	—	1,114
Fáilte Ireland – Díolachán talún	—	530
Fáilte Ireland – Díolachán táirgí turasóireachta	—	500
Fáltais ó iasachtaí Gaeltachta	—	5
Fáltais ó ghéilleadh deonach tuarastal airí	37	37
Aistrithe chuig an Státchiste	(17,689)	(13,399)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig	**37**	**—**

Nóta 5 Soláthar Foirne agus Luach Saothair

5.1 Líon na bhFostaithe

Coibhéis lánaimseartha	**2024**	**2023**
Líon na foirne ag deireadh na bliana		
Roinn	487	453
Gníomhaireachtaí	2,026	1,795
	2,513	**2,248**

5.2 Pá

Luach saothair fhoireann na Roinne

	2024	**2023**
	€000	**€000**
Pá	27,350	23,290
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	232	123
Liúntais eile	47	172
Ragobair	63	61
ÁSPC an Fhostóra	2,513	2,108
Pá iomlán	**30,205**	**25,754**

Luach saothair fhoireann gníomhaireachta

	2024	**2023**
	€000	**€000**
Pá	113,463	108,490
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	488	436
Liúntais eile	421	342
Ragobair	317	293
ÁSPC an Fhostóra	6,869	5,615
Pá iomlán	**121,558**	**115,176**

5.3 Liúntais agus íocaíochtaí ragoibre

	Líon na bhfaighteoirí	Faighteoirí a fuair €10,000 nó níos mó	An íocaíocht aonair is mó	
			2024	2023
			€	€
Foireann na Roinne				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	12	5	35,649	35,251
Liúntais eile	18	4	24,551	23,481
Ragobair	31	1	11,853	12,187
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	6	4	17,258	17,410
Foireann Gníomhaireachtaí				
Liúntais le haghaidh ard-dualgas, dualgas speisialta nó dualgas breise	64	6	31,015	16,459
Liúntais eile	241	6	57,105	42,000
Ragobair	167	8	36,497	18,872
Luach saothair breise i níos mó ná catagóir amháin	138	7	23,215	19,203

5.4 Fostaí na Roinne de réir banda pá

Taispeántar thíos líon fhostaithe na Roinne a bhfuil a sochair fostaíochta iomlána (lena n-áirítear bunphá, liúntais, ragobair; gan ÁSPC nó costais phinsin fostaí san áireamh) don bhliain airgeadais idir €20,000 agus €59,999 agus laistigh de gach banda €10,000 ó €60,000 agus níos airde.

Banda pá (€)		Líon na bhfostaithe	
Ó	Go	2024	2023
20,000	59,999	266	282
60,000	69,999	48	41
70,000	79,999	36	39
80,000	89,999	46	34
90,000	99,999	27	12
100,000	109,999	10	9
110,000	119,999	11	7
120,000	129,999	6	5
130,000	139,999	3	1
140,000	149,999	3	1
150,000	159,999	1	2
160,000	169,999	1	1
170,000	179,999	2	—
180,000	189,999	—	—
190,000	199,999	1	—
200,000	209,999	—	—
210,000	219,999	—	1

5.5 Luach Saothair agus Sochair an Oifigigh Cuntasaíochta

Is mar seo a leanas a bhí luach saothair agus sochair inchánacha an Oifigigh Cuntasaíochta don bhliain airgeadais.

	2024	2023
	€000	€000
Bunphá F Ó Coigligh	194	—
Bunphá K Licken	17	215
Scaoilíocaíocht K Licken	224	—
Iomlán	**435**	**215**

Níl luach na sochar scoir a saothraíodh sa tréimhse sin curtha san áireamh sa mhéid thuas. Baineann an scéim aoisliúntais réamh-1995 do státseirbhísigh sheanbhunaithe leis an mbeirt Oifigeach Cuntasaíochta agus ní théann a dteidlíochtaí ina leith sin thar téarmaí na scéime pinsin sin.

5.6 Socruithe luach saothair eile

Athfhostaíodh seisear státseirbhíseach a bhí ar scor, agus iad ag fáil pinsin státseirbhíse, ar bhonn táille le costas iomlán de €25,635. Bhí na híocaíochtaí a rinneadh ag teacht le prionsabail an Achta um Pinsin na Seirbhíse Poiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile) 2012.

Áirítear sa chuntas seo caiteachas €306,304 i ndáil le ceithrear oifigeach a bhí ag fónamh lasmuigh den Roinn ar feadh 2024 ar fad, nó cuid de 2024, agus a raibh an Roinn ag íoc a dtuarastal.

5.7 Scaoilíocaíocht

I rith 2024, íocadh scaoilíocaíochtaí de luach iomlán €224,173 leis an Oifigeach Cuntasaíochta a bhí ag dul as oifig.

5.8 Ró-íocaíochtaí párolla

faoin 31 Nollaig	**Líon na bhfaighteoirí**	**2024** **€**	**2023** **€**
Ró-íocaíochtaí	38	86,013	33,891
Pleananna aisghabhála i bhfeidhm	16	1,134	25,240

Aistríodh dhá phlean aisghabhála ró-íocaíochta, de luach €626, maidir le beirt amach chuig dhá roinn / oifig rialtais in 2024.

Nóta 6 Nithe Ilghnéitheacha

6.1 Maoiniú ón gCrannchur Náisiúnta

		2024		2023
		Soláthar	Olltoradh	Olltoradh
		€000	€000	€000
Míniú ar an bhfo-cheannteideal:				
B.9	An Chomhairle Ealaíon (arna páirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)	134,278	134,278	130,488
C.4	Scéimeanna tacaíochta Gaeilge (arna bpáirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)	14,100	10,358	8,876
D.3	An clár caipitil agus trealaimh spóirt	49,536	48,575	53,765
D.5	Spórt Éireann (arna pháirtmhaoiniú ag an gCrannchur Náisiúnta)	108,779	107,039	104,694
		306,693	**300,250**	**297,823**

Tá liosta iomlán de na deontaithe faoi fho-cheannteideal C.4 agus D.3 le fáil ar láithreán gréasáin na Roinne Turasóireachta, Cultúir, Ealaíon, Gaeltachta, Spóirt agus Meán.

6.2 Costais eadrána agus réitigh

Ba ionann caiteachas 2024 agus €nialasach (2023: €nil). Ní raibh cásanna réitithe ar bith in 2024 (2023: cás ar bith).

6.3 Géilleadh iarchurtha

Tá an géilleadh iarchurtha don bhliain 2024 comhdhéanta de choigilteas €24.788 milliún i gcaiteachais chaipitil sna for-cheannteidil seo a leanas agus tugadh ar aghaidh é go dtí an bhliain 2025.

	€000
A.6 Forbairt táirgí turasóireachta	2,500
A.8 Ciste aistrithe chóir de chuid an AE	512
B.7 Bonneagar agus forbairt chultúir	8,500
C.4 Scéimeanna tacaíochta Gaeilge	2,200
D.5 Spórt Éireann	1,600
D.7 An ciste d’infreastruchtúr spóirt ar mhórscála (LSSIF)	9,476
	24,788

Nóta 7 Cuntais Ilghnéitheacha

7.1 Íocaíochtaí i leith speansais ghinearálta Áras Nua-Ealaíne na hÉireann, Leabharlann Chester Beatty, an Cheolárais Náisiúnta agus Ghailearaí Ealaíne Crawford (fo-cheannteideal B.5)

	2024	2023
	€000	**€000**
Íocaíochtaí		
Áras Nua-Ealaíne na hÉireann	7,788	7,540
Leabharlann Chester Beatty	4,020	3,917
An Ceoláras Náisiúnta	14,149	13,501
Gailearaí Ealaíne Crawford, Corcaigh	2,454	2,402
	28,411	**27,360**

7.2 Ciste Tiomnachta Crowley

Ghlac an Stát leis an tiomnacht sa bhliain 1997, lena húsáid le dul i mbun tionscadail chun taifid Oifig an Ard-Rúnaí sa tréimhse 1815-1853 a liostú, a chur ar mhicreascannán agus a fhoilsiú. Is ionann an muirear ar an gciste agus costais chaomhnúcháin agus tuarastail a bhaineann leis an tionscadal seo.

Cuntais na bhfáltas agus na n-íocaíochtaí don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2024

	2024	2023
	€000	**€000**
Iarmhéid ag 1 Eanáir	128	142
Íocaíochtaí	(40)	(14)
Iarmhéid ar an 31 Nollaig	**88**	**128**

7.3 Ráiteas faoi iasachtaí le haghaidh tithíochta Gaeltachta

Iasachtaí a eisíodh ar mhaithe le tithíocht Ghaeltachta faoi Achtanna na dTithe (Gaeltacht) 1929 go 2001 agus aisíocaíochtaí ina leith:

	2024	2023
	€000	**€000**
Iarmhéid tosaigh ag 1 Eanáir	170	180
Ús a díscríobhadh	—	(8)
Ús pionósach bliantúil a fabhraíodh	4	3
Aisíocaíochtaí príomhshuime	—	(4)
Íocaíochtaí úis	—	(1)
Iarmhéid deiridh ag 31 Nollaig	**174**	**170**